

RISØR KOMMUNE

Rådmannen

Arkivsak: 2015/2069-10
Arkiv: 140
Saksbeh: Trond Aslaksen
Dato: 11.10.2017

Status Planstrategi 2016 - 2020

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
62/17	Formannskapet	16.11.2017
112/17	Bystyret	30.11.2017
8/18	Bystyret	25.01.2018

Rådmannens innstilling:

Bystyret tar rådmannens orientering vedrørende status for planarbeidet i henhold til Planstrategi 2016 – 2020 til orientering.

Bystyret slutter seg også til at det i forbindelse med rulleringen av kommuneplanen i 2018/ 2019 blir vurdert en omlegging av plansystemet ved at temaplaner for de ulike tjenesteområdene (oppvekstplan, omsorgsplan m.fl.) samt andre overordnede tema-/tiltaksplaner (klima og miljø, organisasjonsplan m.fl.) utgår som egne planer og innarbeides i kommuneplanens samfunnsdel.

Kort resymé

Kommuneadministrasjonen har problemer med å utarbeide alle planene i tråd med vedtatt planstrategi 2016 – 2020. Etter rådmannens oppfatning er dette ikke et nytt og heller ikke et forbigående fenomen. Etter rådmannens vurdering er det også krevende å utarbeide planer som er korte og presise nok til at de blir relevante og aktivt i bruk, både av administrasjonen og av politikerne. Rådmannen vil med denne saken orientere om status i planarbeidet etter Planstrategien samt orientere om mulige omlegginger i forbindelse med rulleringen av kommuneplanen i 2018/2019.

Saksopplysninger

Planstrategien for 2016 – 2020, som ble vedtatt i Bystyret i sak 27.10.16 (sak 176/16), inneholder 20 ulike planer. Flere av disse er omfattende planer som dekker store og sentrale deler av den kommunale virksomheten og som krever mye arbeid å utarbeide og å holde ajour. Av tabellen under går det klart fram at rådmannen er betydelig på etterskudd når det gjelder status i arbeidet i henhold til den vedtatte planstrategien.

Det er rådmannens erfaring at mange av de planene vi utarbeider ikke blir det styringsdokumentet som det var planlagt at det skulle bli. Grunnene til dette kan være mange. De mest opplagte er:

1. Planen er for omfattende slik at styringssignalene forsvinner i mengden. Uklarhet om omfang og ambisjonsnivå, ulik tidshorisont, komplisert sammenheng med andre planer, lovpålagte krav og politiske vedtak.
2. Planen er for upresis og gir på den måten ingen klare styringssignaler
3. Planen har mistet sin aktualitet ved at omgivelsene og rammevilkårene er endret
4. Planen er dårlig forankret/manglende eierforhold hos administrasjon og/eller politikere
5. Manglende ressurser til oppfølging av planen slik at tiltakene bare delvis blir gjennomført

Kapasitet hos rådmannen til å utarbeide og ajourholde planer samt erkjennelsen av utfordringen knyttet til planenes relevans, er bakgrunnen for at rådmannen nå vurderer å gjøre endringer i forbindelse med rulleringen av kommuneplanen. Rådmannen vurderer da som et hovedgrep at antall planer i Planstrategien reduseres og at Kommuneplanen utvides med et kapittel i samfunnsdelen som omfatter de ulike tjenesteområdene samt evt. andre overordnede tema. Omfanget av dette må avklares i arbeidet med planprogrammet (som skal vedtas av bystyret i 2018).

Av tabellen under framgår status for arbeidet med de ulike planene i henhold til den vedtatte planstrategien. Statuskommentaren begrenses til planene som inkluderer 2017, dvs. planer vi har eller skulle ha jobbet med dette året.

Plan	2016	2017	2018	2019	2020	Status nov 2017
Kommunedelplan kulturminner	x	x				OK
Tiltaksplan for parkering i Risør sentrum	x	x				OK
Kommunedelplan strandsone	x	x				Forsinket. Vurderes inntatt i rullering kommuneplanens arealdel

Reguleringsplan for Risør sentrum	x	x				Forsinket. Sluttbeh. 2018
Tiltaksplan for landbruk	x	x				Forsinket. Evt. sluttbeh. 2018 Vurderes inntatt i rullering kommuneplanen
Tiltaksplan for klima og miljø	x	x				Forsinket. Evt. sluttbeh. 2018 Vurderes inntatt i rullering kommuneplanen
Organisasjonsplan		x				Forsinket. Evt. sluttbeh. 2018 Vurderes inntatt i rullering kommuneplanen
Brannsikringsplan		x				Forsinket. Framdrift usikker
Temaplan for bosetting og integrering		x				Forsinket. Evt. sluttbeh. 2018 Vurderes inntatt i rullering kommuneplanen
Tiltaksplan for trafiksikkerhet		x	x			Ikke påbegynt Sluttbeh. 2018
Temaplan for helse og omsorg		x	x			Ikke påbegynt Vurderes inntatt i rullering kommuneplanen
Temaplan for oppvekst - rullering		x	x			Ikke påbegynt Vurderes inntatt i rullering kommuneplanen
Tiltaksplan for frivillighet			x			
Plan for tilsyn med barnehager 2019-2022			x			
Rullering av kommuneplan (samf+areal)			x	x		
Folkehelseoversikten				x		
Tidlig innsats i lærende fellesskaper 2020-2024 (rullering)				x		
Temaplan for havn, båtturisme og sjørettet næring				x	x	
Alkoholpolitisk handlingsplan 2020-2024					x	
Planstrategi 2020-2024					x	

Kommuneplanen er et lovpålagt dokument, og i hver kommunestyreperiode skal det vurderes om hele eller deler av kommuneplanen skal rulleres. Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel hvor samfunnsdelen er juridisk bindende. Samfunnsdelen skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Mange av kommunenes oppgaver er lovpålagte og styrt av lovverket. Fokuset i kommuneplanen må være på hvordan kommunen kan utnytte sitt handlingsrom på en optimal måte. I samfunnsdelen skal det tas strategiske valg og dokumentet er derfor et viktig verktøy for overordnet og strategisk styring.

Økonomi

Indirekte relevant ved at det forventes at en omlegging i tråd med rådmannens forslag vil representere mindre bruk av administrative og politiske ressurser på utarbeidelse og vedlikehold/rullering av kommunale planer.

Det er også sannsynlig at et godt planverk som er kjent og aktivt i bruk, vil kunne resultere i bedre og mer langsiktige beslutninger, dette kan også representere en økonomisk nytteverdi – på kort og/eller på lengre sikt.

Kommuneplan

Omleggingen vil kunne resultere i at kommuneplanen for Risør kommune blir et enda viktigere strategisk dokument som i enda større grad er aktivt i bruk både av politikere og administrasjon

Folkehelse og levekår

Ikke direkte relevant.

Klima og miljø

Temaplan for klima- og miljø er av de temaplanene som rådmannen har vurdert om skal utgå som egen plan og bli omfattet av det nye kapittelet i kommuneplanen. Dette vil kunne bidra til at fokuset på planmessig og fremtidsrettet arbeid på dette området blir forsterket.

Bystyret vedtok i desember 2016 at det skulle utarbeides egne målsettinger for klima- og miljøarbeidet i Risør kommune som skulle danne grunnlaget for klima- og miljøplanen. Rådmannen har hatt problemer med å prioritere dette arbeidet og sette ambisjonsnivået. Denne saken kommer etter planen til politisk behandling i nær framtid.

Næringsperspektiv

Risør kommune har ikke en egen næringsplan men en felles regional næringsplan for Østre-Agder. Arbeidet med å sikre eksisterende og utvikle nye arbeidsplasser i kommunen og i regionen er grunnleggende viktig for Risør kommune. Dette fokuset må gjennomsyre arbeidet i store deler av organisasjonen vår og være en rød tråd og et gjennomgående fokus og tema i kommuneplanen og i arbeidet med revisjon av denne.

Vurderinger

Ved å gjøre disse omleggingene som rådmannen vurderer, blir planlinja når det gjelder tjenesteområdene betydelig forenklet og vil bestå av:

1. Kommuneplan
2. Handlingsprogram/økonomiplan (der handlingsprogrammet beskriver hvordan kommuneplanens målsettinger og tiltak skal gjennomføres (jfr. Plan- og bygningsloven).
3. Årsbudsjett
4. Virksomhetsplan.

I dagens plansystem har vi i området mellom kommuneplan og handlingsprogram/økonomiplan et stort antall temaplaner og tiltaksplaner m.m. Dette kan gjøre styringssignalene utydelige og mindre tilgjengelige for politikere og administrasjon (må evt. lete i flere planer, og der signalene til dels kan være motstridende).

Vi ser også at dagens kommuneplan sier lite om mål og retning for sentrale tjenester. Særlig gjelder dette helse- og omsorg). Ved at kommuneplanen utvides med et eget kapittel for tjenesteområdene, vil en bøte på dette. En felles form innenfor en klar og begrenset ramme, vil kunne øke tilgjengeligheten og bruken av plandokumentet betydelig.

Kommuneplanen er et levende plandokument i Risør kommune og det er aktivt i bruk i hele organisasjonen, både av politikere, administrative ledere og saksbehandlere. Ved å gjøre denne justeringen som rådmannen vurderer, er det rådmannens vurdering at kommuneplanen vil kunne bli et enda mer relevant styringsdokument for virksomheten vår.

Omleggingen kan også resultere i at ressursene i administrasjonen brukt til å utarbeide planer blir betydelig redusert.

Hvilke utfordringer kan omleggingen representere?

1. Kommuneplanen øker i volum.

Det er derfor viktig at det nye kapittelet gis en så kortfattet og presis form som mulig. De største områdene må få noen flere sider å «boltre seg på» enn de minste, men alle må presses på volum og på punktlighet i forhold til en felles mal. Det kan også bli krevende å holde kommuneplanen på et overordnet nivå for alle områder

2. «Alle» planene kommer på en gang i stedet for at de spres ut i planperioden og i året.

Det kan være en ulempe (mangel på ressurser og behov for prioriteringer), men det kan også sees på som en fordel ved at en da har større mulighet til å se flere områder i sammenheng og en kan unngå at ulike planer gir ulike føringer og signaler.

3. Rulleringen av kommuneplanen blir en enda mer krevende prosess.

Dette er nok reelt, men så sparer en betydelig tid og ressurser ved at mange tidligere planer blir innarbeidet i kommuneplanen. Det kan også bidra til større samhold og evne og vilje til å jobbe sammen om målene, mer tverrfaglig samarbeid og større forståelse for hverandres områder. Det kan bli krevende for organisasjonen å ha fokus på det eksterne (samfunnsutvikling) og det interne (organisasjonsutvikling) samtidig, spesielt siden kommuneplanprosessen krever en omfattende medvirkning rette mot befolkning, regionale og statlige myndigheter m.m

Rådmannens konklusjon

Rådmannen orienterer med dette om at arbeidet med planer etter vedtatt planstrategi for 2016 – 2020 ikke er i rute og at den oppsatte tidsplanen vil sprekke for flere av planarbeidene. Rådmannen varsler samtidig at han i forbindelse med behandlingen av planprogrammet for rulleringen av kommuneplanen (2018/2019), vil vurdere å foreslå endringer i plansystemet ved at antall planer reduseres og at områdene/temaene i stedet inngår i kommuneplanens samfunnsdel. Etter rådmannens vurdering vil dette kunne bidra til at vi får et enklere, mer oversiktlig og mer anvendelig planverk. Med dette oppnår vi blant annet mer rasjonell bruk av ressurser og et bedre politisk beslutningsgrunnlag.